

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Edyta Bielak-Jomaa

Warszawa, dnia 1 kwietnia 2016 r.

DOLiS/DEC-239/16/24693,24695

dot. DOLiS-440- [...]

DECYZJA

Na podstawie art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r., poz. 23) oraz art. 12 pkt 2, art. 22, art. 18 ust. 1 pkt 2 i 6, art. 33 i art. 35 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2015 r., poz. 2135 z późn. zm.), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie skargi Pana Z.B, zam. [...], na przetwarzanie jego danych osobowych przez Związek Wyznaniowy [...] Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych

- 1) nakazuje Związkowi Wyznaniowemu, przywrócenie stanu zgodnego z prawem poprzez spełnienie wobec Pana Z.B., zam. w [...], obowiązku informacyjnego w zakresie informacji wskazanych w art. 32 ust. 1 pkt 1-5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2015 r., poz. 2135 z późn. zm.), tj: a) czy Związek posiada i przetwarza jego dane osobowe, b) od kiedy i jakie dane osobowe posiada i przetwarza Związek, c) z jakiego źródła pozyskane zostały jego dane przez Związek, d) w jakim celu, zakresie i w jaki sposób są przetwarzane jego dane osobowe, e) czy związek przekazał jego dane osobowe innemu administratorowi danych, a jeśli tak to podanie zakresu przekazanych danych i pełnej nazwy oraz siedziby tego podmiotu.
- 2) w pozostałym zakresie odmawia uwzględnienia wniosku.

Uzasadnienie

Do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpłynęła skarga Pana Z.B., zam. [...], zwanego dalej Skarżącym, na przetwarzanie jego danych osobowych przez Związek Wyznaniowy, zwany dalej również Związkiem.

Jak wyjaśnił Skarżący w treści skargi, pismem z dnia [...] października 2013 r. zwrócił się on do Przewodniczącego Związku Wyznaniowego o spełnienie wobec niego obowiązku informacyjnego, oraz udostępnienie mu treści formularza [...] sporządzonego w związku z jego cyt.: „wykluczeniem/odłączeniem oraz treści komunikatu z tym związanego wygłoszonego na Sali [...], które przechowywane są przez w/w Związek (...)”. Ponadto w treści skargi Skarżący wniósł do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, oprócz powyższych żądań skierowanych uprzednio do Związku, o podjęcie działań zmierzających do usunięcia jego danych osobowych ze zbioru danych osobowych administrowanych przez ww. Związek.

W toku przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego w niniejszej sprawie Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych ustalił, co następuje.

1. Skarżący nie jest już członkiem Związku Wyznaniowego i aktualnie ma status byłego członka Związku.
2. Związek Wyznaniowy jest osobą prawną powołaną przez Wyznanie [...] do ich reprezentowania. Podmiot ten jest wpisany do rejestru kościołów i innych związków wyznaniowych prowadzonego przez ministra właściwego do spraw wyznań religijnych.
3. W aktach przedmiotowej sprawy znajduje się pismo Skarżącego z dnia [...] października 2013 r. skierowane do ww. Związku Wyznaniowego, w treści którego Skarżący zażądał spełnienia wobec niego obowiązku informacyjnego, o którym jest mowa w art. 33 w związku z art. 32 ust. 1 pkt 1-5 ustawy o ochronie danych osobowych, jak również zażądał udostępnienia mu treści formularza [...] sporządzonego w związku z jego wykluczeniem/odłączeniem i treści komunikatu z tym związanego wygłoszonego na Sali [...]. Skarżący zażądał podanie mu następujących informacji:
a) czy Związek posiada i przetwarza jego dane osobowe, b) od kiedy i jakie dane osobowe posiada i przetwarza Związek, c) z jakiego źródła pozyskane zostały jego dane przez Związek, d) w jakim celu, zakresie i w jaki sposób są przetwarzane jego dane osobowe, e) czy związek przekazał jego dane osobowe innemu administratorowi danych, a jeśli tak to zwrócił się o podanie zakresu przekazanych danych i pełnej nazwy oraz siedziby tego podmiotu.
4. W odpowiedzi na powyższe pismo Skarżący otrzymał od S. pismo z dnia [...] listopada 2013 r., stanowiące wezwanie do przesłania ponownie ww. wniosku wraz z kopią dokumentu tożsamości (zawierającego podpis i zdjęcie wnioskodawcy). Skarżący pismem z dnia [...] grudnia 2013 r. ponowił swoje żądanie zawarte w piśmie z dnia [...] października 2013 r.
5. Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych odebrał wyjaśnienia od Związku, w treści których zostało wskazane, że Związek w październiku 2013 r. otrzymał od osoby podającej się za Skarżącego pismo stanowiące wezwanie spełnienia wobec niej obowiązku informacyjnego. W odpowiedzi na powyższe wezwanie Związek wystąpił do Skarżącego o potwierdzenie

tożsamości i jak wyjaśnił Związek nie otrzymał on odpowiedzi, i dlatego wniosek ten nie został rozpatrzony. Ponadto zostało wskazane, iż cyt.: „Związek posługuje się formularzem [...] zawierającym informacje o statusie członkowskim, w szczególności na temat wewnątrz-wyznaniowego postępowania dyscyplinarnego (...). Formularz ten zawiera imię i nazwisko osoby, której postępowanie dotyczy; nazwiska starszych, którzy spotkali się z tą osobą, żeby zapewnić jej duchową pomoc; nazwę zboru, informacje na temat tego czy dana osoba sprawuje w zbiorze jakieś funkcje religijne; podstawę biblijną wykluczenia, oparte na Biblii działania podejmowane przez starszych oraz ich ocena tego, w jaki sposób osoba ta reaguje na pomoc duchową. Przechowuje się je jedynie w najniezbędniejsze informacje konieczne dla realizacji religijnych celów statutowych Związku. (...) Posiadanie informacji na temat wcześniejszego statusu danej osoby jest także kluczowym czynnikiem pozwalającym ocenić, czy ta osoba spełnia warunki konieczne do przywrócenia jej członkostwa w Związku. Każde wymaganie, by ujawnić treść druku [...], kwestionowałoby prawo społeczności religijnej do swobodnego praktykowania religii, jak również prawo do określenia – bez ingerencji państwa lub innych członków – duchownych i moralnych kwalifikacji, które musi posiadać osoba przystępująca do społeczności, warunków trwania jego członkostwa, jego utraty oraz przywrócenia.”

W tym stanie faktycznym Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zważył co następuje.

Skarżący przedmiotem swojej skargi uczynił zarzut nieprawidłowości w procesie przetwarzania jego danych osobowych przez Związek Wyznaniowy. Zarzucił on niewykonanie ciążącego na Związku Wyznaniowym – jako administratorze danych osobowych – obowiązku informacyjnego, o którym jest mowa w art. 33 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2015 r., poz. 2135 z późn. zm.), w zakresie określonym w art. 32 ust. 1 pkt 1-5 ustawy, oraz nieudostępnienie mu przez Związek Wyznaniowy treści formularza S-77 sporządzonego w związku z jego wykluczeniem/odłączeniem treści komunikatu z tym związanego ogłoszonego na Sali [...]. Ponadto Skarżący w treści złożonej do Generalnego Inspektora skargi zażądał nakazania ww. Związkowi usunięcia jego danych osobowych.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r., nr 78, poz. 483 ze zm.) w art. 25 stanowi, iż Kościoły i inne związki wyznaniowe są równouprawnione (art. 25 ust. 1). Władze publiczne w Rzeczypospolitej Polskiej zachowują bezstronność w sprawach przekonań religijnych, światopoglądowych i filozoficznych, zapewniając swobodę ich wyrażania w życiu publicznym (art. 25 ust 2). Stosunki między państwem a kościołami i innymi związkami wyznaniowymi są kształtowane na zasadach poszanowania ich autonomii oraz wzajemnej niezależności każdego w swoim zakresie, jak również współdziałania dla dobra człowieka i dobra wspólnego (art. 25 ust. 3). Stosunki między Rzeczypospolitą Polską a innymi kościołami oraz

związkami wyznaniowymi określają ustawy uchwalone na podstawie umów zawartych przez Radę Ministrów z ich właściwymi przedstawicielami (art. 25 ust. 5).

Rozważania w niniejszej sprawie należy rozpocząć od stwierdzenia, iż Związek Wyznaniowy jest instytucją o uregulowanej sytuacji prawnej, albowiem jest instytucją wpisaną do rejestru kościołów i innych związków wyznaniowych prowadzonych przez ministra właściwego do spraw wyznań religijnych. Ponadto nie budzi wątpliwości fakt, iż Skarżący nie należy do ww. Związku Wyznaniowego (został wykluczony). Oznacza to, że Generalny Inspektor w przedmiotowej sprawie jest organem właściwym do rozpoznania skargi Skarżącego dotyczącego działań ww. Związku.

W myśl art. 18 ustawy Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych z urzędu lub na wniosek osoby zainteresowanej, w drodze decyzji administracyjnej nakazuje przywrócenie stanu zgodnego z prawem, jedynie w przypadku, gdy stwierdzi, iż doszło do naruszania jej przepisów. Z powyższego wynika zatem, iż organ może nakazać usunięcie uchybień poprzez nakazanie spełnienia obowiązku informacyjnego, jedynie po uprzednim dokonaniu oceny zachowania administratora tych danych, który wcześniej jego spełnienia odmówił, bądź pozostał w bezczynności mimo kierowanych do niego żądań. Rolą organu jest zatem zbadanie czy administrator danych osobowych (Związek Wyznaniowy), do którego zwrócono się z konkretnym żądaniem właściwie się do niego ustosunkował. To administrator danych osobowych jest bowiem obowiązany do zbadania czy istnieją podstawy prawne do uwzględnienia skierowanego do niego żądania, a Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych do kontroli tego procesu. Generalny Inspektor bowiem bada, czy zachowanie administratora danych w odniesieniu do konkretnego wniosku, w tym wypadku Skarżącego, było prawidłowe.

W niniejszej sprawie Skarżący wystąpił prawidłowo do administratora danych – Związku Wyznaniowego o spełnienie wobec niego obowiązku informacyjnego z art. 33 ustawy, w zakresie wskazanym w art. 32 ust. 1-5 ustawy.

Zgodnie z treścią ww. przepisu na wniosek osoby, której dane dotyczą, administrator danych jest obowiązany, w terminie 30 dni, poinformować o przysługujących jej prawach oraz udzielić, odnośnie jej danych osobowych, informacji o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1-5a ustawy. Na wniosek osoby, której dane dotyczą, informacji, o których jest mowa w ust. 1, udziela się na piśmie (ust. 2).

Stosownie natomiast do art. 32 ust. 1 ustawy, każdej osobie przysługuje prawo do kontroli przetwarzania danych, które jej dotyczą, zawartych w zbiorach danych, a zwłaszcza prawo do: uzyskania wyczerpującej informacji, czy zbiór taki istnieje, oraz do ustalenia administratora danych, adresu jego siedziby i pełnej nazwy, a w przypadku gdy administratorem danych jest osoba fizyczna – jej miejsca zamieszkania oraz imienia i nazwiska (pkt 1), uzyskania informacji o celi, zakresie i sposobie przetwarzania danych zawartych w tym zbiorze (pkt 2), uzyskania informacji, od kiedy przetwarza się w zbiorze dane jej dotyczące, oraz podania w powszechnie zrozumiałej formie treści tych danych (pkt 3), uzyskania informacji o źródle, z którego pochodzą dane jej dotyczące, chyba że

administrator danych zobowiązany jest do zachowania w tym zakresie w tajemnicy informacji niejawnych lub zachowania tajemnicy zawodowej (pkt 4), uzyskania informacji o sposobie udostępniania danych, a w szczególności informacji o odbiorcach lub kategorii odbiorców, którym dane te są udostępniane (pkt 5).

Skarżący zwrócił się do Związku Wyznaniowego, pismem z dnia [...] października 2013 r., a następnie [...] grudnia 2013 r., o spełnienie wobec niego obowiązku wynikającego z art. 33 ustawy, w zakresie art. 32 ust. 1-5 ustawy. Skarżący bowiem zażądał wskazania mu następujących informacji: a) czy Związek posiada i przetwarza jego dane osobowe, b) od kiedy i jakie dane osobowe posiada i przetwarza Związek, c) z jakiego źródła pozyskane zostały jego dane przez Związek, d) w jakim celu, zakresie i w jaki sposób są przetwarzane jego dane osobowe, e) czy związek przekazał jego dane osobowe innemu administratorowi danych, a jeśli tak to zwrócił się o podanie zakresu przekazanych danych i pełnej nazwy oraz siedziby tego podmiotu.

Związek Wyznaniowy nie spełnił wobec Skarżącego obowiązku informacyjnego, wzywając go jedynie do przesłania czytelnej kserokopii urzędowego dokumentu stwierdzającego jego tożsamość, zawierającego podpis oraz zdjęcie wnioskodawcy, do czego Skarżący się nie zastosował.

Powyższe oznacza, że obowiązek ten nie został wobec niego spełniony, a skarga do Generalnego Inspektora w tym zakresie jest zasadna.

W ocenie Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych żądanie Związku przesłania kopii dokumentu tożsamości zawierającego zdjęcie i podpis Skarżącego jest niezasadne i naruszające zasadę adekwatności przetwarzania danych (mowa o niej w art. 26 ust. 1 ustawy). W przypadku spełnienia przez Skarżącego takiego żądania Związek pozyskałby kopię dokumentu zawierającego między innymi następujące dane: zdjęcie, seria i numer dowodu osobistego, numer pesel itd.

W tym miejscu podkreślenia wymaga, że ani ustawa o ochronie danych osobowych, ani Statut Związku nie przewidują konieczności przesyłania do administratora danych dokumentu tożsamości osoby żądającej spełnienia obowiązku informacyjnego. Administrator danych nie może uzależniać spełnienia obowiązku informacyjnego od przedstawienia kopii jakiegokolwiek dokumentu. Co prawda administrator danych jest obowiązany zastosować środki techniczne i organizacyjne zapewniające ochronę przetwarzanych danych osobowych odpowiednią do zagrożeń oraz kategorii danych objętych ochroną, a w szczególności powinien zabezpieczyć dane przed ich udostępnieniem osobom nieupoważnionym, zabranieniem przez osobę nieuprawnioną, przetwarzaniem z naruszeniem ustawy oraz zmianą, utratą, uszkodzeniem lub zniszczeniem (art. 36 ust. 1 ustawy), jednakże nie może dochodzić do sytuacji do pozyskiwania danych osobowych w zbyt szerokim zakresie, nieadekwatnym do celu. Zgodnie z zasadą adekwatności administrator powinien przetwarzać tylko takiego rodzaju dane i tylko o takiej treści, które są niezbędne ze względu na cel zbierania danych.

W ocenie organu wystarczający sposób Skarżący wylegitymował się Związkowi wnioskiem o spełnienie wobec niego obowiązku informacyjnego. W piśmie tym Skarżący wskazał bowiem

swoje imię i nazwisko, adres zamieszkania. Pismo to zostało przez Skarżącego odręcznie podpisane. Oznacza to, że Związek miał dane w oparciu, o które mógł zweryfikować Skarżącego.

Odnosząc się natomiast do żądania Skarżącego zawartego w jego pismach skierowanych do Związku w dniu [...] października 2013 r. oraz [...] grudnia 2013 r. dotyczącego udostępnienia mu treści formularza [...] sporządzonego w związku z jego wykluczeniem/odłączeniem i treści komunikatu z tym związanego ogłoszonego na Sali [...], wskazać należy, iż Generalny Inspektor nie jest podmiotem władnym aby jakimkolwiek podmiotowi nakazać udostępnienie jakiegokolwiek dokumentu, a za taki należy uznać formularz [...]. Ustawa o ochronie danych osobowych nie ma zastosowania do udostępniania dokumentów, a jedynie do wykonywania operacji na danych osobowych. Stanowisko takie zajął Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku z dnia 10 października 2005 r., wydanym w sprawie o sygnaturze akt: II SA/Wa 825/2005, orzekając, iż w ustawie o ochronie danych osobowych brak jest przepisów obligujących administratora do udostępnienia dokumentów zawierających dane osobowe. Ustawodawca posługuje się pojęciem „udostępnienia”, odnosząc je zawsze do danych osobowych, a nie do zawierających je dokumentów.

Odniesienia również wymaga żądanie Skarżącego zawarte w treści jego skargi do organu, w której wniósł on o podjęcie przez Generalnego Inspektora działań zmierzających do zaprzestania przetwarzania jego danych osobowych przez Związek Wyznaniowy i ich bezpowrotne usunięcie ze zbioru danych osobowych administrowanych przez ten Związek. W tym miejscu wskazać należy, że Generalny Inspektor w takim przypadku bada wnioski do administratora danych. Skarżący nie zawarł w ww. pismach skierowanych do Związku Wyznaniowego żądania usunięcia jego danych osobowych.

Oznacza to, że Skarżący nie skorzystał z przysługującego mu prawa zawartego w art. 35 ust. 1 ustawy. Przepis ten stanowi, że w razie wykazania przez osobę, której dane osobowe dotyczą, że są one niekompletne, nieaktualne, nieprawdziwe lub zostały zebrane z naruszeniem ustawy albo są zbędne do realizacji celu, dla którego zostały zebrane, administrator danych jest obowiązany, bez zbędnej zwłoki, do uzupełnienia, uaktualnienia, sprostowania danych, czasowego lub stałego wstrzymania przetwarzania kwestionowanych danych lub ich usunięcia ze zbioru, chyba że dotyczy to danych osobowych, w odniesieniu do których tryb ich uzupełnienia, uaktualnienia lub sprostowania określają odrębne ustawy. W razie niedopełnienia przez administratora danych obowiązku, o którym mowa w ust. 1, osoba, której dane dotyczą, może się zwrócić do Generalnego Inspektora z wnioskiem o nakazanie dopełnienia tego obowiązku (ust. 2).

W tym miejscu podkreślenia wymaga, że postępowanie przed Generalnym Inspektorem nie jest zwyczajnym postępowaniem administracyjnym, bowiem jest ono poprzedzone (jak w niniejszej sprawie) postępowaniem toczącym się przed administratorem określonych danych osobowych. Tak więc zakres przedmiotowy takiego postępowania określa już żądanie skierowane do administratora danych osobowych, a nie sama skarga do organu. Skarga ta wywiedziona jest bowiem dopiero z faktu

niezrealizowania przez administratora danych osobowych skierowanego do niego żądania. Takie stanowisko zajął Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku z dnia 14 kwietnia 2014 r. (sygn. akt: II SA/Wa 2093/13). Tym samym podkreślić należy, że na etapie skargi kierowanej do organu, nieskutecznym jest modyfikowanie jej zakresu, w porównaniu z pierwotnym żądaniem kierowanym do administratora danych osobowych. Kolejnym następstwem powyższego związania pierwotnym żądaniem kierowanym do administratora danych osobowych jest to, że organ może prowadzić postępowanie administracyjne jedynie w zakresie, jaki został określony w żądaniu kierowanym do administratora danych osobowych. Zadaniem organu jest ustalenie tego, czy administrator danych osobowych ustosunkował się do całego żądania strony i czy przy tej sposobności nie naruszył przepisów prawa.

W tym stanie faktycznym i prawnym Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych rozstrzygnął, jak na wstępie.

Na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2015 r., poz. 2135 z późn. zm.), art. 129 § 2 w zw. z art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r., poz. 23), strona niezadowolona z niniejszej decyzji, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia, może zwrócić się do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych (adres: Biuro Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa) z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy.